

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Statistik.

Lovforslaget (nr. 21) findes i tillæg A. sp. 289, fremsættelsen i tidenden sp. 415).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Erling Olsen: Mange folk og mange virksomheder bruger megen tid og mange kræfter på at udfylde spørgeskemaer fra Danmarks Statistik. Når vi udvider Danmarks Statistiks adgang til at forlange oplysninger, må vi derfor være sikre på, at det ekstra udbytte, samfundet får af disse nye oplysninger, kan stå mål med den ekstra byrde, der pålægges institutioner, virksomheder og enkeltpersoner.

Det er vanskeligt at måle dette ekstra udbytte, men vi kan kort sige, at formålet med at indsamle, bearbejde og offentliggøre oplysningerne er at skabe et bedre grundlag for de beslutninger, der skal træffes i dette høje ting, i den offentlige administration, i institutioner, virksomheder og af enkeltpersoner. Statistikken skal give et øjebliksbillede og en fornemmelse af udviklingslinjerne på områder, der skønnes væsentlige. I et samfund under udvikling vil nye områder til stadighed blive væsentlige. Dermed ændres karakteren af de oplysninger, Danmarks Statistik bør tilvejebringe, deraf behovet for en revision af loven om Danmarks Statistik.

Det foreliggende lovforslag må ses som udtryk for, at to nye områder er blevet væsentlige. Det ene er de såkaldte tjenstydende erhverv eller servicesektoren. Denne side af vores erhvervsliv tiltager sådan i betydning, at vi må vide noget mere om den.

Det andet område er kreditformidlingen, specielt pantebrevsmarkedet. I disse år har vi set et stærkt voksende pantebrevsmarked, men det har været meget svært at gennemskue. Man har dog kunnet ane, at der efter alt at dømme var tale om meget betydelige

mellemløberavancer, som medførte, at låntagerne i mange tilfælde blev urimelig dårligt stillet, bl. a. fordi de ikke kunne overskue det marked, hvorpå de måtte afsette deres pantebreve.

Den betænkning om en statistisk belysning af pantebrevsmarkedet, der kom i juni, viste da også, at medens långiverne i gennemsnit får mellem 13 og 14 pct. af deres penge, må låntagerne betale mellem 18 og 19 pct. i effektiv rente. Differencen forsvinder i det, som med et pænt ord kaldes for omkostninger.

Betænkningen vakte en del opmærksomhed og førte bl. a. til, at et af vore største pengeinstitutter tog et forretningsmæssigt velbegrundet initiativ for at reducere mellemløberavancen på pantebrevsmarkedet. Dette er ét eksempel på, at bare det at belyse området statistisk kan være et første skridt i retning af at sanere det; om det så er nok, er en anden sag, men den statistiske belysning i betænkningen bør følges op med en løbende belysning af pantebrevsmarkedet.

Denne belysning bør også iværksættes for at skabe et bedre grundlag for debatten om inflationens og valutaunderskuddets årsager. Det er blevet hævdet, at en af de væsentligste årsager til vore økonomiske vanskeligheder er den lette adgang til at indkassere inflationsgevinster gennem belåning af fast ejendom. Dette synspunkt er i et vist omfang blevet lagt til grund for den seneste ændring af realkreditlovgivningen, der strammede betingelserne for låntagning over obligationsmarkedet. Siden da er der konstateret en mærkbar vækst i udstedelsen af pantebreve, og de lettelser, man havde ventet på obligationsmarkedet, er ikke rigtig kommet. Det spørgsmål er da blevet rejst, om ikke realkreditforliget først har drevet en del af de traditionelle obligationssælgere over på pantebrevsmarkedet og dernæst har drevet en række af de traditionelle obligationskøbere over på pantebrevsmarkedet. Hvis dette er rigtigt, må det få en række politiske konsekvenser. Men om det er rigtigt, kan vi først få at vide, når vi har de statistiske oplysninger, som lovforslaget vil skaffe os.

Det er videre blevet hævdet, at ejerpantebrevene er blevet de danskes vej til pomp og pragt, mere specielt at de store køb af biler, både, sommerhuse og meget andet godt i